

Birth Date of Guru Nanak Sahib

(Pal Singh Purewal)

Over the past one hundred years a lot has been written about the birth date of Guru Nanak Dev Ji. Perhaps it might be thought that the issue has been discussed 'ad nauseum'. But there is one aspect which has been overlooked by all researchers so far. I endeavour to discuss that in this article.

Let me first summarise the views of two opposing schools of thought.

Traditional View

Traditionalists maintain that Guru Ji was born on Kartik sudi pooranmasi, 1526 Bikrami. They also adhere to the view that Guru Ji's Jyoti Jot date was Asu vadi 10, 1596 BK, quoting from Bhai Bala's Janam Sakhi and mentioning entries made in various very old hand-written copies of the Adi Granth Sahib. Since, the older texts give Guru Ji's age as 70 years, 5 months and 7 days, they are unable to reconcile the birth date, the Jyoti Jot date, and the age. So they believe that the figure of 70 years, 5 months and 7 days is incorrect and calculate the age as less than 70 years.

The champion of this school has been Giani Ishar Singh Nara who in his book "Vaisakh Nahi Katik" (Punjabi) has tried to prove that the horoscope which S. Karam Singh Historian has tried to prove incorrect, is in fact correct. Giani Ishar Singh Nara shows total lack of knowledge of calendars, which we shall go into in detail a little later.

Converting the above dates into the corresponding dates of the Common Era (CE) and the Bikrami solar year we get:

Katik sudi pooranmasi 1526 BK
= 20 Oct, 1469 CE
= 21 Katik, 1526 BK
= Friday

The next pooranmasi occurs on 19 November, 1469 CE; 22 Maghar 1526 BK, the day being Sunday. That pooranmasi is Maghar sudi 15 and not Katik sudi 15.

Asu vadi 10, 1596 BK
= 7 Sep, 1539 CE
= 8 Asu, 1596 BK
= Sunday

Guru Ji's age:

- a). Katik sudi 15, 1526 to Asu vadi 10, 1596 BK = 69y 10m 10d
- b). 21 Katik 1526 to 8 As 1596 BK = 69y 10m 17d*
- c). 20 Oct 1469 CE to 7 Sep 1539 CE = 69y 10m 17d*

* May differ by 1 day by using different methods of subtraction

Age in number of days = 25524
= 3646 wks 2d

Modern View

Modern researchers believe that the Jyoti Jot date is Asu sudi 10, 1596 BK which is 15 days later than that which the traditionalists believe. They accept 70 years, 5 months and 7 days as the correct age of Guru Ji. Calculating backwards, and citing from various Janamsakhis they arrive at the date of Vaisakh sudi 3, 1526 BK as the birth date, rejecting Katik pooranmasi.

Converting these dates into the corresponding dates of the Common Era (CE) and the Bikrami solar year we get:

Vaisakh sudi 3, 1526 BK
= 15 Apr, 1469 CE
(Saturday)
= 20 Vaisakh, 1526 BK

Asu sudi 10, 1596 BK
= 22 Sep, 1539 CE
(Monday)
= 23 Asu, 1596 BK

Guru Ji's age:

d). Vaisakh sudi 3, 1526 to Asu sudi 10, 1596 BK = 70y 5m 7d

e). 20 Vaisakh 1526 to 23 Asu 1596 BK = 70y 5m 3d

f). 15 Apr 1469 to 22 Sep 1539 CE = 70y 5m 7d

Age in number of days = 25727
= 3675 wks 2d

Let us ignore the CE dates for our discussion from now onwards, since this era came into use in India only after the advent of the English into India. Dates in items (a) and (d) are given in sudi and vadi system of the luni-solar calendar of Bikrami era while the dates in items (b) and (e) are according to the solar calendar of the Bikrami era. In north India lunar month starts with vadi 1, which is the next day after pooranmasi of the previous month, and ends on pooranmasi the full moon day. The solar months of the same era start on the 'sankranti' day.

The lunar year is shorter than the solar year by about 11 days. To keep this year in step with the solar year an extra lunar month is added to the lunar year every 2 or 3 years. This makes 13 lunar months in that lunar year. This additional month is known as malmas or adhika mas or intercalary month. There are 7 intercalary months in a cycle of 19 solar years. In 2056 BK (1999-2000 CE) there were 2 lunar months by the name Jeth, one being the adhika or mal.

Because the lunar months differ from the solar months in number of days in the month, and since the lunar years frequently contain intercalary months, the age of a person reckoned in the two system will rarely be exactly the same. This can be confirmed comparing item (a) with (b), and (d) with (e). Therefore, it may be easily seen that if along with the age it is not mentioned whether it is according to luni-solar calendar or solar calendar one may arrive at erroneous conclusions. The following example will make it more clear:

1. Chet sudi 1, 2049 BK occurred on 22 Chet
2. Chet sudi 1, 2050 BK occurred on 11 Chet
3. Chet sudi 1, 2051 BK occurred on 29 Chet

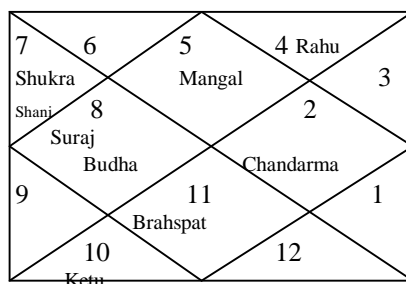
Although lunar dates in 1 and 2 differ exactly by one year, and lunar dates 2 and 3 also differ exactly by one year yet according to the solar calendar (using sankrantis) the same dates differ by 11 days less than a year in one case, and by 18 days more than a year in the other. Also lunar dates in 1 and 3 differ by 2 complete years but the same according to solar calendar differ by 2 years and 7 days.

Proponents of Vaisakh sudi 3 as the birth date should bear in mind that it is not the originally recorded date. It is a 'calculated' date using the luni-solar calendar. It has been arrived at by a simple subtraction of 70 years 5 months and 7 days from the assumed date of Jyoti Jot viz: Asu sudi 10. It is immaterial for our discussion whether this subtraction was performed by Bhai Mani Singh or by any other earlier Janam Sakhi writer. The date is not original but calculated. Citing an earlier writing is more meaningful in the case of an actually recorded date than of a calculated one.

The Spurious Tevas

Before we try to 'establish' a more rational and convincing birth date of Guru Ji, let us first dispose of some of the inconsistencies of the birth chart (horoscope or 'teva') which Giani Ishar Singh Nara believed to be accurate:

Teva 'Katik Pooranmashi, Samvat 1526, Maghar 9, Thursday, birth time 41 ghari, 18 pala

1. Katik sudi pooranmasi is shown on 9 Maghar, 1526 BK in the horoscope. As mentioned earlier Katik sudi pooranmasi was on 21 Katik. The next pooranmasi was on 22 Maghar. So the date of 9 Maghar is totally wrong. In fact on 9 Maghar the lunar date was Maghar sudi 2.
2. The week day given in the horoscope is Thursday. This is also wrong. Katik pooranmasi was on Friday and the next pooranmasi on Sunday.
3. The time given in the teva is 41gharis and 18pala which works to about half an hour before midnight. But all agree that the birth-time of Guru Sahib was after midnight. So the time given is also wrong.
4. The positions (Rasis) of most of the 'grahas' is wrong. The moon and the sun have been placed opposite to each other (in the seventh house from each other), which is the 'pooranmashi' configuration. Placing these two opposite each other does not require any calculation.

Was it a miracle after 500 years?

Giani Ji makes much of the 'fact' (according to him) that exactly after 500 years Katik pooranmasi occurred 'again' on 9 Maghar 2026 BK, just to show that the earlier date was correct. But it is not a fact, as very simple arithmetic will show precisely the opposite i.e. *pooranmasi cannot occur on the same Bikrami solar date after exactly 500 BK years*. It occurred on 9 Maghar 2026 BK because it was Maghar sudi 2, not pooranmasi, on 9 Maghar 1526 BK:

9 Maghar 1526 BK = 6 Nov 1469 CE
(Julian calendar)
9 Maghar 2026 BK = 23 Nov 1969
CE(Gregorian calendar)

Number of days between these 2 dates may be worked out as follows:

6 Nov 1469 to 6 Nov 1569 = 36525 days
6 Nov 1569 to 6 Nov 1669 = 36525 days
6 Nov 1669 to 6 Nov 1769 = 36514 days (11 days dropped in 1752 CE)
6 Nov 1769 to 6 Nov 1869 = 36524 days (1800 not leap yr)
6 Nov 1869 to 6 Nov 1969 = 36524 days (1900 not leap yr)
6 Nov 1969 to 23 Nov 1969 = 17 days

Total number of days = 182629
days = 26089 weeks 6 days

one lunar month = 29.530589 days
182629 days = 6184 lunar months and 12 days

Therefore, the tithi on 9 Maghar 1526 BK would be less by 12 days than that on 9 Maghar 2026 BK. Since we know that the tithi on 9 Maghar 2026 BK is pooranmasi, therefore according to the above calculation it should be sudi 3 on that day. Actually the tithi is sudi 2. This difference of 1 tithi is because we have used the average value for

calculations. The true tithi may differ from the average tithi by 1. Also from the above calculation we can see that the week day would be 6 days earlier than that on 9 Maghar, 2026 BK. It was Sunday on that date. Therefore, the week day on 9 Maghar 1526 BK should be 6 days earlier than Sunday. We find from Jantri 500 that it was indeed Monday on 9 Maghar 1526 BK, which is correct according to the above calculation. Determination of the name of the lunar month is a little more involved and will not be given here.

In stead of giving all the above calculation, we could have simply looked into Jantri 500, page 1, and found that it was Maghar sudi 2 on Maghar 9, 1526 BK, and also got the dates in the other calendars along with the day of the week.

The following 'teva' is given by Karam Singh Historian in his book *Katik ke Vaisakh*, in support of the date of Vaisakh sudi 3.

Teva of Vaisakh 8, Samvat 1526, Wednesday, birth time 51 ghari, 30 pala

12 Shukra	11	10 Mangal	9Ketu	8 Cha
	1 Suraj Budha		7 Shani	6 Chandra
2		4 Brahspat		
	3 Rahu		5	

Any person who has even some knowledge of 'tevas', can see from the position of the sun and that of the moon that this teva cannot be of Sudi paksha. If anything, it could be of Vadi 3. It looks like that some one has tried to work out the date of birth of Guru Sahib from the Jyoti-Jot date of Asu Vadi 10, and subtracting the age has arrived at the birthdate as Vaisakh Vadi 3. The very 'teva' which Karam Singh Historian has

used in support of his Vaisakh Sudi 3 date, proves him to be wrong, because it is not a Sudi 'teva'. This 'teva' at least corroborates, indirectly and independently, that the Jyoti-Jot date of Guru Sahib was Asu Vadi 10, and not Asu Sudi 10 as the modern scholars, including Karam Singh Historian, believe.

This 'teva' has also many errors. If we compare the position of Brahspati (Jupiter) in the two 'tevas' there is a difference of 'Rasis' between them. Jupiter stays in one 'Rasi' for approximately one year. Therefore the two 'tevas' cannot be of the same year. Looking at one configuration, the difference in Jupiter's position means that the 'tevas' differ by six to eight years.

In fact, both the 'tevas' seem to be handiwork of persons trying to prove one or the other date, by making spurious 'tevas', without having any knowledge of the mathematics of 'teva' making.

The New Date

Now let us try to determine the 'correct' birth date of Guru Ji. It is common knowledge that the age of a person is reckoned by solar calendar and not by lunar calendar. This can be easily confirmed by going to a village and asking an elderly illiterate person his date of birth. If he knows, he shall tell the date by solar Bikrami calendar saying 'so many days the month of Chet or Vaisakh etc had gone' when he was born. He shall not answer in vadis and sudis. Why the Sikh writers have been using sudis and vadis to calculate the ages and the periods of guruship of the Gurus is not known. It may be surmised, however, that since the sudis and vadis are used for fixing most religious festivals, the Sikh writers used them for calculation of periods between dates also. However, an instance of lunar calendar being used for calculating age may be found in

the book "Ma'asre Alamgiri" by Must'ad Khan in which he gives the age of Aurangzeb according to lunar as well as solar calendars. But more importantly, he does not fail to mention the calendar used in each case. It must also be borne in mind that the Hijri calendar used by Muslims is a purely lunar one.

The author believes that 70 years, 5months and 7 days is the correct age of Guru Ji as mentioned in earliest records, and also that Asu vadi 10, 1596 BK is the correct Jyoti Jot date, since this date has been found recorded in very old handwritten recensions of Adi Granth Sahib Ji, and according to Dr Piar Singh the 'story' about this date got 'established' even before the time of Guru Arjan Dev Ji. If the date were spurious and it were a story only, surely Guru Arjan Dev Ji would have taken steps to rectify it. With these values let us do the calculation in a different manner, the way neither of the two schools have done before:

**Asu vadi 10,1596BK=1596 Asu 8
(Sunday)
subtract age 70y 5m 7d**

**Birth Date =1526 Vaisakh 1
(Monday)**

***** It was also pooranmasi on that date *****

Why no one arrived at this result before was due to two reasons. First, researchers consistently ignored the calculation by solar calendar. Second, even if they had done the calculation as above they would have arrived at the wrong conclusion because Dr Ganda Singh erroneously gave 1596 Asu 7 BK as the equivalent of Asu vadi 10., when actually it was Asu 8, according to Punjab usage of the Bikrami Calendar.

The calculation given above shows that both schools are partly right and partly wrong. From *Katik*

pooranmasi the pooranmasi portion is right and from Vaisakh sudi 3 the Vaisakh portion is correct.

Guru Ji's correct birth date is Vaisakh 1, 1526 BK (Vaisakhi day), Monday, it also being Chet sudi 15 (pooranmasi). The Common Era date is 27 March, 1469. This date may help reconcile the two opposing schools. If the highest religious authority accepts this date, then it would have to decide whether to celebrate Birth day Gurburab of Guru Ji on Vaisakhi or on pooranmasi.

With this date one does not have to stretch one's imagination to interpret the word '*vasoaa*' in Bhai Gurdas's famous line '*Ghar ghar andar dharamsaal hovai keertan sadaa vasoaa*!' '*Vasoaa*' means 'Vaisakhi' or Vaisakh 1, and nothing else.

The author of this article is convinced in his mind that the starting of Vaisakhi celebrations by Guru Amar Das Ji, and picking of this day for creation of the Khalsa by Guru Gobind Singh Sahib was not coincidental, but because it was Guru Nanak Dev Sahib's birthday.

Note: CE designates Common Era which is the same as AD but is more commonly used now because of its adoption by non Christian countries of the world as well.

Pal Singh Purewal

(Author of 'Jantri 500 Years', showing on daily basis week day, Bikrami date, sudi and vadi tithis, Hijri dates and Common Era (CE) dates for 532 years - from 1469 CE to 2000 CE).

Address:

3855 - 47 Street
Edmonton, Alberta

Canada, T6L 5B3

Tel: (780) 463-2306

****This paper was written a few years ago and its Punjabi version was accepted by SGPC for the history seminar at the World Sikh Sammelan in 1995. Also it has been published in the research journals of the GNDU and Panjabi University. This version contains some additional matter and minor updates.**

The following prominent authors and scholars have given the Vaisakh date as the Parkash date of Guru Nanak Sahib:

1. S. Karm Singh Historian
2. Bhai Kahn Singh Nabha
3. Dr Ganda Singh
4. Principal Satbir Singh
5. Prof Sahib Singh
6. Dr. Hari Ram Gupta
7. Mr. M.A. Macauliffe

Janam Sakhis giving Vaisakh Date:

1. By Mehrban
2. Gian Ratnavli - Bhai Mani Singh
3. B-40 Janam Sakhi
4. Puratan Janam Sakhi
5. Lithographically printed Janam Sakhi - copy in Archives Department Khalsa College, Amritsar.

How Parkash Gurburb was shifted from Vaisakhi to Katik Puranmashi :

According to Mr. Macauliffe, originally the Gurburb was celebrated in Vaisakh, in Nankana Sahib. This was changed to Katik pooranmashi in 1816 CE during Maharaja Ranjit Singh's reign.

Mr. Macauliffe -writes:

"All the Handali and modern Janamsakhis give Kartik as the month in which Baba Nanak was born. In Mani Singh's and all the old Janamsakhis the Guru's natal month is given as Baisakh. The following is the manner in which Kartik began to be considered as the Guru's natal

month:

There lived in the time of Maharaja Ranjit Singh, at Amritsar, Bhai Sant Singh Gyani, who was held in high estimation by that monarch. Some five miles from Amritsar is an ancient tank called Ram Tirath or place of pilgrimage of the Hindu God Ram. At that place a Hindu fair was and is still held at the time of the full moon in the month of Kartik. The spot is essentially Hindu, and it had the further demerit in the eyes of the Bhai of having been repaired by Lakhpat, the prime minister of Zakaria Khan Bahadur, the inhuman prosecutor of the Sikhs. Bhai Sant Singh desired to establish an opposition fair in Amritsar on the same date, and thus prevent the Sikhs from making the Hindu pilgrimage to Ram Tirath. He gravely adopted the Handali date of Guru Nanak's birth, and proclaimed that his new fair at Amritsar at the full moon in the month of Kartik was in honour of the nativity of the founder of the religion.

There is no doubt that Guru Nanak was born in Baisakh. All the older Janamsakhis give that as Guru Nanak's natal month. As late as the Sambat 1872 it was in Baisakh that the anniversary fair of Guru Nanak's

birth was always celebrated at Nankana. And finally the Nanak Parkash, which gives the full moon in Kartik Sambat 1526, as the time of Guru Nanak's birth and the tenth of the dark half of Assu, Sambat 1596, as the date of his death, states with strange inconsistency that he lived seventy years five months and seven days, a total which is irreconcilable with these dates, but it is very nearly reconcilable with the date of the Guru's birth given in the old Janamsakhi. "

- Max Arthur Macauliffe, The Sikh Religion, first edition 1909CE, reprinted by Low Price Publications. Delhi 1996 p.lxxxiv.

IBNS / 1 NS 1469 CE 1525-26 Bikrami (CE dates are of Julian Calendar)

Sangrand	Puranmashi	Amavasya
Phagun - 25 January	27 January	13 January
Chet - 24 February	26 February	12 February
Vaisakh - 27 March	27 March	13 March
Jeth - 27 April	26 April	12 April
Harh - 28 May	25 May	11 May
Sawan - 29 June	24 June	9 June
Bhadon - 30 July	24 July	9 July
Assu - 30 August	22 August	7 August
Katik - 30 September	21 September	5 September
Maghar - 29 October	20 October	5 October
Poh - 28 November	19 November	3 November
Magh - 27 December	18 December	3 December

੨

ੴ ਸਤਿਗੁਰਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥ ੨ ॥

ਜਨਮਪੜੀਬ ਬੇਨਨ ਕਜੀਕੀ ਸੀਮਤਪੰਵਾਸੈ ਬਿਅਮਾਸੀ॥
 ੧੫੮੨ ਮਿਤੀਬੈਸਾਖਸੁਦੀ ੫ ਪੋਥੀਲਿਖੀਪੈੜੇਮੋਖੇ॥
 ਸੁਲਤਾਨਪੁਰਦੇਖਤਰੇਟੇਗੁਰੂਅੰਗਦਜੀਲਖਈਪੈੜੇਲਿ
 ਖੀਮੁਖਸਤਥਾਲੇਸੰਪੂਰਨਵੇਟੇਕੀ ਗਾਇਬੁਇਦੀਤਲਵੰਡੀਅ
 ਹੁਆਇਅਮਾਹਾਗੁਰੂਅੰਗਦਨੂਢੁਢਲਿਅਇਅਮਾ
 ਹਦੇਮਹੀਨੇਸਤਰੰਦਿਨਲਿਖਦਿਆਲਗਆਹਾਜੇਜੇਹ
 ਕੀਕਤਆਹੀਜਿਥੇਗੁਰੂਨਨਕਜੀਫਿਰੇਅਹੇਤਿਥੋਂਤਿਥੋਂ
 ਦੀਹਕੀਕਤ ਸਹਜਨਲਭਾਈਬਾਲੇਲਿਖਵਈ ਭਾਈਬਾ
 ਲੇਉਪਰਗੁਰੂਅੰਗਦਜੀਬਹੁਤਪੁਸੀਹੋਏਭਾਈਬਾਲਤੇਮ
 ਰਦਨਾਰਬਬੀਨਲੇਫਿਰਦੇਅਹੇਸਦੀਖੰਨੇਦੇਵਖਤਭਾ
 ਈਬਾਲਨਲੇਅਹਾ॥੧॥

ੴ ਸਤਿਗੁਰਪ੍ਰਸਾਦਿ॥

ਇਕਦਿਨਗੁਰੂਅੰਗਦਦੇਜੀਉਪਜੀ ਮੇਰਗੁਰੂਨਨਕਜੀਪੁ
 ਰਆਹ ਉਸਅਮਰੇਅਤੇਪਰਮੇਸਰਵਿਚਕੁੰਦਕੁਛਨਾਅ
 ਹਾਦੇਖਾਮੇਰੇਗੁਰੂਜੀਜਨਮਕਿਸਰਉਸਲੀਤਾਆਹਾਏ
 ਹਾਚਿਤਵਨੀਹੋਇਰਹੀਕਤਕਦੀਪੁਰਨਮਾਸੀਪਹਲੇਪਖ

ਸਾਖੀ ॥ ਗੁਰੂ ਅੰਗਦ ਸਾਹਬ ਨੂ ਬਾਲਾ ਮਿਲਿਆ ॥ ੩ ॥

ਬਾਲਾ ਸੰਪੂਜਣੇਟ ਗੁਰੂ ਅੰਗਦ ਜੀ ਦੇ ਦਰਸਨ ਨੂ ਆਇਆ ਸੀ
 ਗੁਰੂ ਅੰਗਦ ਜੀ ਛੁਪੇ ਰਹੇ ਸੇ ॥ ਬਾਲੇ ਸੰਪੂਨੁ ਏਹ ਚਾਹੀ ਜੇਕ
 ਰ ਗੁਰੂ ਪ੍ਰਗਟ ਹੋਵੈ ਦਰਸਨ ਨੂ ਜਾਣੀਏ ॥ ਤੁਥਾਲੇ ਸੁਣਿ ਅੰਜੇ
 ਗੁਰੂ ਨਨਕ ਜੀ ਗੁਰੂ ਅੰਗਦ ਜੀ ਨੂ ਥਾਪ ਗਏ ਹੈ ਪਰ ਨਹੀ ਜਾ
 ਣੀ ਦਾ ਜੇ ਕੇੜੇ ਬਾਵਛੁ ਪਥੈ ਠੇ ਹੈ ਫੇਰ ਬਬਰ ਸੁਣੀ ਜੁਖ ਰੂਰ
 ਖਹਿ ਆਈ ਵਿਚ ਬੈਠੇ ਹੈ ਏਹ ਸੁਣ ਕਰ ਬਾਲਾ ਗੁਰੂ ਅੰਗ
 ਦ ਜੀ ਦੇ ਦਰਸਨ ਨੂ ਆਇਆ ਜੇ ਕੁਛ ਸਕਤਾ ਅਹੀ ਸੋ ਕੁਛ ਲੈ
 ਆਪਾ ਗੁਰੂ ਦੁਫਲ ਧੋਸੁ ਅਗੇ ਦੇਖੇ ਤਾਂ ਗੁਰੂ ਅੰਗਦ ਜੀ ਬੈ
 ਠੇ ਹੈ ਬਾਲੇ ਜਾਇ ਮਥਾ ਏਕਿਆ ਅਗੇ ਗੁਰੂ ਅੰਗਦ ਜੀ ਬੋਲੇ
 ਅਉਰੁ ਈਸਤ ਕਰਤ ਰਬੈ ਠੇ ਜੀ ਗੁਰੂ ਅੰਗਦ ਜੀ ਬਾਲੇ ਸੰ
 ਪੂਨੁ ਪੁਛ ਟਲਗੇ ਕੁਈ ਸਿਖ ਕਿਥੋ ਆਇਓ ਕਿਵ ਕਰਾਮ
 ਵਟ ਹੋਇਆ ਹੈ ਕਉ ਦਹੇ ਹੈ ਤੁਥਾਲੇ ਸੰਪੂਰਣ ਜੇ ਕਰ
 ਅਰਦ ਸਕੀਤੀ ਜੀ ਗੁਰੂ ਜੀ ਜਟੇਟ ਚਾਂਗੇ ਤੁਸੀ ਪੂਰੇ ਨਾਮ
 ਬਾਲਾ ਹੈ ਵਤਨ ਜਨਮ ਰਾਇ ਕੁਇ ਦੀਤੁਲਵੀ ਹੈ ਮੈ ਗੁਰੂ
 ਕੇ ਦਰਸਨ ਨੂ ਆਪਾ ਫੇਰ ਗੁਰੂ ਅੰਗਦ ਜੀ ਪੁਛਾ ਕੁਈ
 ਬਾਲਾ ਤੂੰ ਸਿਖ ਕਿਸਦਾ ਹੈ ਤੂੰ ਕਉਣੀ ਮਿਲਿਆ ਹੈ ਫੇਰ ਬਾ
 ਲਾ ਬੋਲਾ ਜੀ ਗੁਰੂ ਜੀ ਹਉ ਗੁਰੂ ਨਨਕ ਜੀ ਦਾ ਸਿਖ ਹਾਂ ਮੈ
 ਨੂ ਗੁਰੂ ਨਨਕ ਜੀ ਮਿਲਾ ਹੈ ਫੇਰ ਗੁਰੂ ਅੰਗਦ ਜੀ ਪੁਛਿਆ
 ਕੁਈ ਬਾਲਾ ਤੁਹ ਗੁਰੂ ਰਿਠਾ ਸੀ ਫੇਰ ਬਾਲੇ ਕਯਾ ਜੀ ਮੈ ਬੋ
 ਰੈ ਵੇਰੇ ਗੁਰੂ ਨਨਕ ਜੀ ਵਡੇ ਸੇ ਮੈ ਗੁਰੂ ਨਨਕ ਜੀ ਦੇ ਪਿਛੇ
 ਲਗਾ ਫਿਰਦਾਸ ਪਰ ਜੀਤਦਾ ਅਸਨੁ ਏਹ ਮਤਨਾ ਸੀ ਜੇ ਏ
 ਵਡਾ ਗੁਰੂ ਹੈ ਪਰ ਸਲਾਮੀ ਰਹੇ ਸੇ ॥ ਏਹ ਗਲ ਜਾਂ ਕੁਈ ਬਾ
 ਲੇ ਆਖੀ ਤਾਂ ਗੁਰੂ ਅੰਗਦ ਜੀ ਦਬੈ ਰਾਗ ਛੁਟ ਗਇਆ ਕਿ

॥ ਦੁਫਨ ਜਨਮ ਪਤੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਵੀ ॥ ਸਾਖੀ १

ਬਉਥੀ ਮੀਏ ਨਹੀ ਓਹ ਰਬੁ ਗੁਜਰੀ ਫਿਰ ਕੁਲ ਕਹੋਇਆ ॥
 ਤੁਛੇਰ ਗੁਰੂ ਅੰਗਦ ਜੀ ਮਾਖਿਆ ਭਾਈ ਬਾਲੇ ਨੂਸ ਦੇ ਤਾਂ ਭਾ
 ਈ ਬਾਲੇ ਮਾਇਮ ਥਾਟੇ ਕਿਆ ਫਿਰ ਬਾਲੇ ਨੂ ਗੁਰੂ ਅੰਗਦ ਜੀ
 ਪੁਛਣ ਲਗੇ ਭਾਈ ਬਾਲਾ ਕੁਝ ਤੈਨੂੰ ਏਹ ਭੀ ਮਲੂਮ ਹੈ ਜੋ ਗੁਰੂ
 ਨਾਨਕ ਜਨਮੇ ਸੀ ਸੋ ਕਿ ਕੁ ਜਨਮੇ ਸੀ ॥ ਬਾਲੇ ਕਹਿਆ ਜੀਏਹ
 ਮੈਨੂੰ ਮਲੂਮ ਨਹੀ ਪਰ ਜੀਏਤ ਨੀ ਮੈਂ ਸੁਣੀ ਸੀ ਲੋਕਾ ਦੇ ਮੂੰਹ
 ਜੋਹ ਰਦਿਆ ਲੀਮ ਸਰ ਮਾਖਦਾ ਹੈ ਜੋ ਭਾਈਏ ਨੇ ਮਹੁਰ ਤੇ
 ਤੇਸਤਾਈਏ ਨਛੜੇ ਅਤੇ ਕਤ ਕਦੀ ਪੁਰਨਾ ਮਾਸੀ ਸੰਸਾਰ ਤੇ
 ਕੋਈ ਨਹੀ ਜਨਮਿਆ ਏਹ ਕਾਲੂ ਦੇ ਦੀ ਦੇ ਪਰ ਕੋਈ ਅਵ
 ਤਾਰੀ ਜਨਮਿਆ ਹੈ ਏਤ ਨੀ ਮੈਂ ਸੁਣੀ ਸੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਭੀ ਸੁਣੀ
 ਸੀ ਜੋ ਮਹਤ ਕਾਲੂ ਨੇ ਜਨਮ ਪਤੀ ਤਦੋ ਲਖਾਈ ਸੀ ॥ ਫੇਰ
 ਗੁਰੂ ਅੰਗਦ ਜੀ ਕਯਾ ਭਾਈ ਬਾਲਾ ਕਿਵੇ ਜਨਮ ਪਤੀ ਭੀ
 ਹਥ ਮਾਵੇ ਫੇਰ ਬਾਲੇ ਸੰਪੂਰਨਾ ਜੀ ਗੁਰੂ ਜਾਣੇ ਪਰ ਖੋਜ
 ਕੀਤਾ ਹਥ ਮਾਵੇ ਤੁਛੇਰ ਗੁਰੂ ਅੰਗਦ ਜੀ ਬੋਲੇ ॥ ਭਾਈ ਬ
 ਲਾ ਕੋਈ ਏਵੇਹਾ ਹੈ ਜਿਸ ਤੇ ਖੋਜ ਜਨਮ ਪਤੀ ਦਾ ਕੇ ਜਨਮ
 ਪਤੀ ਹਥ ਮਾਵੇ ਤੁਛੇਰ ਬਾਲੇ ਸੰਪੂਰਨਾ ਮਾਖਿਆ ਜੀ ਦੂਢੀ
 ਏ ਤੁ ਗੁਰੂ ਅੰਗਦ ਜੀ ਕਯਾ ਭਾਈ ਬਾਲਾ ਤੁਸੀ ਓਥੇ ਦੇ ਵਸ
 ਨੀ ਕਹੋਗੇ ਤੁਸੀ ਥੋ ਖੋਜ ਹਥ ਮਾਵੇ ਅਕੇ ਤੁਸੀ ਕਿਸੇ ਪਾਸ
 ਟੋਲੇ ਤੁ ਬਾਲੇ ਸੰਪੂਰਨਾ ਮਾਖਿਆ ਜੀ ਕਾਲੂ ਦੇ ਦੀ ਦਾ ਰੁ ਰਾਉ ਹੈ
 ਲਾਲੂ ਉਸ ਪਾਸ ਹੋਵੈ ਤਾਂ ਤੁਸੀ ਕੋਈ ਆਪਣਾ ਓਥੇ ਨਾਮਾ
 ਦਾ ਮੀਭੋ ਜੋ ਤੁ ਗੁਰੂ ਅੰਗਦ ਜੀ ਕਯਾ ਭਾਈ ਬਾਲਾ ਤੁ ਜਾਹੀ
 ਖੋਜ ਕਰਣਾ ਤੁ ਬਾਲੇ ਸੰਪੂਰਨਾ ਜੀ ਗੁਰੂ ਜੀ ਤੁਸੀ ਕੋਈ
 ਜੋ ਮਾਪਣਾ ਮਾਦਮੀ ਦੇਵੇ ਤੁ ਉਹ ਭੀ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਹ ਉਭੀ ਹੋਵੇ

ਜਾਇਕਰਲਾ ਲਵੇ ਦੀ ਨੁਮਾਖੀ ਏਹਾ ਭਾਈ ਲਲੂ ਤੁਬਹੁਤ ਬਿ
 ਰਧਹੋਇ ਮਾਏ ਤੇਰੇ ਉਤੰਗੁ ਮੰਗਦ ਜੀ ਦੀ ਬਹੁਤ ਮਿਹਰ
 ਵਨਗੀ ਹੋਈ ਹੈ ਗੁਰੂ ਨਨਕ ਜੀ ਦੀ ਜਨਮ ਪਤੀ ਦੇ ਖਕੇ ਤੂੰ ਦੇ
 ਹਦੂ ਦੁਕੇ ਗੁਰੂ ਮੰਗਦ ਅਸਾਂ ਦੂਦਲ ਪਾਏ ਗੁਰੂ ਨਨਕ ਅ
 ਤੇ ਗੁਰੂ ਮੰਗਦ ਵਿਚ ਕੁਛ ਨਹੀਂ ਤਾ ਗੁਰੂ ਮੰਗਦ ਜੀ ਕ
 ਯਾ ਭਾਈ ਬਾਲਾ ਕੋਈ ਸਿਖ ਲੈ ਜਾਹ ਬਾਲੇ ਕਯਾ ਜੀ ਜੋ ਕੋ
 ਈ ਕੁਝ ਜੇਗੇ ਸੇਈ ਮੈਨਾਲ ਲੈ ਜਾਹਾਂ ਤਾ ਗੁਰੂ ਮੰਗਦ ਜੀ ਭਾ
 ਈ ਬਾਲੇ ਸਿਖ ਸੀ ਪੁਓ ਤੇ ਬਹੁਤ ਖੁਸੀ ਹੋਏ ਬਹੁਤ ਤੁਸਟ ਮਾ
 ਨ ਹੋਏ ਤਾਂ ਗੁਰੂ ਮੰਗਦ ਜੀ ਲਾਲੇ ਪੁਨ੍ਹ ਨੁਸਦਿਆ ਸਿਖ ਸੀ ਜ
 ਟੇਟਾ ਤਾਂ ਗੁਰੂ ਮੰਗਦ ਜੀ ਕਯਾ ਭਾਈ ਲਲ ਪੁਨ੍ਹ ਸਿਖ ਹੈ
 ਗੁਰਮੁਖੀ ਹੈ ਭਾਈ ਬਾਲੇ ਨਲ ਜਾਹ ਤਲਵੰਡੀ ਚਿ ਗੁਰੂ ਨਨ
 ਕ ਜੀ ਦੀ ਜਨਮ ਪਤੀ ਲੈ ਆਓ ਲਾਲੇ ਪੁਨ੍ਹ ਮਾਖਿ ਮਾਭੁਲਾ
 ਜੀ ਧੰਨ ਅਸਾਨੂੰ ਕੁਗ ਜੇ ਗੁਰੂ ਨਨਕ ਜੀ ਦੀ ਜਨਮ ਪਤੀ ਦੇ ਖੀਏ
 ਗੇ ਜਾਣੀਏ ਗੇ ਜੇ ਗੁਰੂ ਨਨਕ ਜੀ ਦਾ ਦਰਸਨ ਕੀਤਾ ਤਾਂ ਗੁਰੂ
 ਮੰਗਦ ਜੀ ਮਾਖਿ ਮਾਭੁ ਭਾਈ ਬਾਲਾ ਤੂੰ ਨੂੰ ਕਰਤਾਰ ਚਿਤ ਮਾ
 ਵੈ ਬਾਲਾ ਸੀ ਪੁਅ ਤੇ ਲਲ ਪੁਨ੍ਹ ਰਾਇ ਕੁਝੇ ਦੀ ਤਲਵੰਡੀ
 ਆਏ ਆਇਕਰਲਾ ਲਵੇ ਦੀ ਨੁਮਿਲੇ ਲਲੂ ਨੁਮਾਖਲ
 ਗੇ ਭਾਈ ਲਲੂ ਗੁਰੂ ਨਨਕ ਜੀ ਦੀ ਜਨਮ ਪਤੀ ਦੇ ਯਾ ਗੁਰੂ ਮੰ
 ਗਦ ਜੀ ਮੰਗੀ ਹੈ ਤਾਂ ਲਲੂ ਕਯਾ ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਤਾ ਨਹੀਂ ਤਾਲਾ
 ਲੂ ਕਯਾ ਬਾਲਾ ਤੂੰ ਗੁਰੂ ਨਨਕ ਜੀ ਦਾ ਮਿਤ੍ਰ ਸੈ ਤੁਸਚ ਅਖ
 ਗੁਰੂ ਮੰਗਦ ਜੀ ਕਿਸੀ ਚੰਦ ਜੀ ਤਾ ਬਾਲੇ ਕਯਾ ਭਾਈ ਲਾ
 ਲੂ ਗੁਰੂ ਮੰਗਦ ਜੀ ਹੋਏ ਹੈ ਜਿਸ ਅਗੇ ਗੁਰੂ ਨਨਕ ਪੰਜ ਪੈ
 ਸੇ ਅਤੇ ਨਲੀਏ ਰਖ ਕੈ ਮਥਾ ਟੇਕ ਯਾਹੀ ਤਿਸ ਨਾਲ ਬਰ

ਸਖੀ॥

ਗੁਰੂ ਜਨਮ ਪਤੀ ਲਖਾਈ॥

॥

੨

ਬੋਲਿਆ ਜਿਸ ਦੇ ਪਰਗੁਰੂ ਅੰਗ ਦਜੀ ਰਹ ਦੇ ਸੇ ਜੀ ਸੁਲ
ਭੰਨ ਪੁਰ ਮੇਖਾ ਪੈ ਜਾਖੀ ਹੈ ਓਹ ਦੇ ਮੇਅਖ ਰਪ ਜਿਆ ਹੈ ਅ
ਤੇ ਦੇ ਵੇਵਾ ਚ ਦਾ ਹੈ ਤਾ ਗੁਰੂ ਅੰਗ ਦਜੀ ਆਖਾ ਬਾਈ ਮਹਾਂ
ਆਂ ਦਾ ਚਾਹੀਏ ਜਗੁਰ ਮਹਾਂ ਕਯਾ ਭੁਲਾ ਜੀ ਲਿਖਾ ਵਦਾ
ਹਾਂ ਮੇਰੇ ਆਖੇ ਬੁਝਾ ਓਹ ਮਹਾਂ ਸੁਲ ਤਾਂ ਪੁਰ ਪੈ ਤੇ ਮੇ
ਖੇ ਨੁਲੈ ਆਖਾ ਗੁਰੂ ਅੰਗ ਦਜੀ ਓਸ ਨੂੰ ਜਨਮ ਪਤੀ ਦਖਾਈ
ਓਹ ਤਾ ਜਤਾ ਜਵਾ ਚ ਗਯਾ ਗੁਰੂ ਅੰਗ ਦਜੀ ਬਹੁਤ ਪੁਸੀ ਹੋਏ
ਗੁਰੂ ਜੀ ਕਯਾ ਪੈ ਜਾਏ ਹਮ ਸਾਂ ਨੂੰ ਗੁਰਮੁਖੀ ਅਖਰਾਂ ਵਿਚ
ਲਿਖ ਦੇਹ ਪੈ ਜੇ ਕਯਾ ਭੁਲਾ ਜੀ ਕਾਗਦ ਹਛੇ ਮੰਗਾ ਵਹੁ ਮੇ
ਲਿਖ ਦੇ ਦਾਹ ਗੁਰੂ ਅੰਗ ਦਜੀ ਕਾਗਦ ਲਿਖਣ ਸਾਹੀ ਮ
ਗਵਾ ਦਿਤੀ ਪੈ ਜੇ ਲਿਖ ਦਿਤੀ ਗੁਰੂ ਅੰਗ ਦਜੀ ਲਖਾਈ॥ ਬੋ
ਲੇ ਬਾਈ ਜੀ ਵਾਹ ਗੁਰੂ ਸਖੀ ਹੋਰ ਚਲੀ॥

ੴ ਸਤਿਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ॥

ਸੰਮਤ ੧੫੨੬ ਮਿਤੀ ਕਤਕ ਸੁਦੀ ਪੂਰਨਮਾਸੀ॥ ੧੫॥ ਗੁਰੂ
ਨਾਨਕ ਜੀ ਜਨਮ ਲੀਤਾ ਕਾ ਲੂ ਬੇਈ ਦੇ ਪਰ ਕਾ ਲੂ ਦ ਪਰੋਹ
ਤੁਹ ਗਦਿਆ ਲਾ ਮਿਸਰ ਮਾਹਾ॥ ਵਡੀ ਦੇ ਲਾ ਕਾ ਲੂ ਹਰ ਦਾ
ਲ ਦੇ ਪਰ ਗਯਾ ਜਾਇ ਕਰ ਆਖਿ ਓਸ ਜੀ ਪੰਡਿਤ ਜੀ ਤੁਸੀ
ਕਿਰਪਾ ਕਰਹੁ ਪੰਡਿਤ ਕਯਾ ਕਿਉ ਮਹਤਾਇ ਸਵੇਲੇ ਕਿ

ਉਮਾ ਆਪੈ ਤੁਕਾਲੂ ਆਖਿਆ ਜੀ ਬਾਲਕ ਜਨਮ ਲੀਤ ਹੈ ਤੁਸੀਂ
 ਕਿਰਪਾ ਕਰਹੁ ਜਨਮ ਪਤੀ ਲਿਖੋ ਹਰ ਦਿਆਲ ਪੰਡਤ ਕਰਮ
 ਭਲਾ ਮਹਤ ਜੀ ਮੈ ਸੇਵਾ ਪੁਜਾ ਕਰ ਕੇ ਆਵਦਾ ਹਾਂ ਤੁਕਾਲੂ ਮ
 ਪਣੇ ਪਰਮਾ ਅ ਪਿਛੇ ਪੰਡਤ ਪੰਜ ਪੜੀਆਂ ਦਿਨ ਚੜ੍ਹੇ ਆਯਾ
 ਆਇਕਰਸ ਦਿ ਓਸ ਮਹਤ ਕਾਲੂ ਹੋ ਉਮਾ ਆਹ ਕਾਲੂ ਅੰ
 ਦਰ ਲੈ ਗਯਾ ਅਗੇ ਕਾਲੂ ਵਛ ਵਛੇ ਕਰ ਰਖੇ ਆਪੇ ਪੰਡਤ ਨੂ
 ਬੈਠਾ ਆ ਪੰਡਤ ਆਖਿਆ ਮਹਤ ਕਾਲੂ ਕਾਗਦ ਕੇ ਸਰਲੇ ਆ
 ਓਠੇ ਪੰਡਤ ਆਖਿਆ ਕਾਲੂ ਮੈ ਨੂ ਸਬਦ ਸੁਨਾਇ ਕਾ ਸਬ
 ਦ ਲੈ ਕਰ ਜਨਮ ਜਾ ਹੈ ਵਖਤ ਸੁਣਾਇ ਕਿ ਸਵਖਤ ਜਨਮ
 ਲੀਤ ਹੈ ਕਾਲੂ ਕਰਮਾ ਜੀ ਜਨਮ ਦੀ ਮੈ ਨੂ ਖਬਰ ਹੈ ਇਕ ਘ
 ਜੀ ਤੇ ਦੁਇ ਪਹਰ ਪੂਰੇ ਹੋਏ ਆਪੇ ਜਾ ਜਨਮ ਲੀਤ ਹੈ ਸੁ। =
 ਪਰ ਸਬਦ ਦੀ ਮੈ ਨੂ ਖਬਰ ਨਹੀ ਤਾਂ ਪੰਡਤ ਕਰਮਾ ਕਾਲੂ ਅੰਦ
 ਰੋ ਪੁਛ ਦਾਈ ਹਈ ਤਾਂ ਉਸ ਤੇ ਪੁਛ ਤਾਂ ਕਾਲੂ ਨੇ ਦਉਲ ਤ ਦਾਈ
 ਬਾਹਰ ਸਦੀ ਦਾਈ ਬਾਹਰ ਆਈ ਆਇਕਰਸ ਆਖਣ ਲਗੀ
 ਕਿ ਉਜੀ ਮੈ ਨੂੰ ਕਿਉ ਸਦਿ ਆਪੇ ਦਾਈ ਕੁਛ ਪੰਡਤ ਜੀ ਪੁਛ ਦੇ
 ਹਨ ਤੂੰ ਜਾਣ ਦੀ ਹੈ ਸੇਵਾ ਤਾਂ ਦਾਈ ਕਰਮਾ ਪੰਡਤ ਜੀ ਕਿਛ
 ਪੁਛ ਤਾਂ ਪੰਡਤ ਕਰਮਾ ਦਾਈ ਬਾਲਕ ਕਿ ਆਸਬਦ ਲੈ ਕਰਿ
 ਜਨਮ ਆਪੈ ਅਗੇ ਦਾਈ ਬੋਲੀ ਪੰਡਤ ਜੀ ਮੇਰੇ ਹਥਾਂ ਵਿਚ ਕਿ
 ਤਨੇ ਬਾਲਕ ਜਨਮ ਹੈ ਪਰ ਜੀ ਇਜੇ ਹਾ ਬਾਲਕ ਇਸਤਰਾਂ
 ਕੋਈ ਨਹੀ ਜਨਮ ਆਇਸ ਦਾ ਅਵਜ ਇਸਤਰਾਂ ਨਿਕਲਾ
 ਜਿਸਤਰਾਂ ਕੋਈ ਵਡਾ ਸਾਣਾ ਹਸ ਕੇ ਮਿਲਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਬ
 ਲਕ ਦੀ ਮੈ ਨੂ ਹੋਰ ਨਹੀ ਲਗੀ ਹੈ ਤਾਂ ਪੰਡਤ ਕਰਮਾ ਭਲਾ ਦਾਈ
 ਜਾਹਾ ਪੰਡਤ ਕਰਮਾ ਸੁਣ ਕਾਲੂ ਬਾਲਕ ਸਤਾਈ ਏਨ ਛ

ਹੁਤੇ ਬੈਸੇ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਪੈ ਸੇ ਲੁਟਾਵਤ ਹੈ ਜੈ ਰਾਮ ਅਰਜ ਕੀ ਤਿਨ
 ਬਾਬ ਸਲਾਮਤ ਲੋਕ ਦੁਸਮਨੀ ਬਹੁਤ ਕਰਤੇ ਹੈਂ ਨਬ ਬਕਹ
 ਯਾ ਭਵਨੀ ਦਸਖ ਜਨ ਚੀ ਕਉ ਬੁਲਾਵੇ ਭਵਨੀ ਦਸਖ ਜਨ
 ਚੀ ਆਇ ਸਲਾਮਤੀ ਤੀਨ ਬਾਬ ਕਯਾ ਅਰੇ ਭਵਨੀ ਦਸ ਜੋ
 ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਦੇ ਪੈ ਸੇ ਆਵਤ ਹੈਂ ਸੋ ਅਬੀ ਅਦ ਕਰੋ ਅਰਤੀ
 ਨਹ ਜਰ ਰੁਪ ਆ ਅਉਰ ਦੇਹੋ ਭਵਨੀ ਦਸ ਕਯਾ ਬਹੁਤ ਖੁ
 ਬਨ ਬਾਬ ਸਲਾਮਤ ਭਵਨੀ ਦਸ ਤਿਨ ਸੈ ਇਕੀ ਰੁਪ ਯੇ ਪਿਛ
 ਲੇ ਦਿਤੇ ਅਤੇ ਤਿਨ ਹਜਾਰ ਹੋਰ ਦਿਤਾ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਬੋਲੀ
 ਆਂ ਲੋਕੇ ਪਰਮਾਏ ਤਿਨਾ ਵਿਚੋ ਕੁਛ ਹਟ ਲੈ ਗਏ ਬਹੁਤੇ ਬੈ
 ਬੇ ਜੀ ਪਾਸ ਰਖੇ ਜੈ ਰਾਮ ਬਹੁਤ ਖੁਸੀ ਹੋ ਯਾ ਪਰਮਾ ਆ ਅਰੇ
 ਨਾਨਕੀ ਪੁਛਿਆ ਕਿਉ ਜੀ ਕਿਉ ਕਰਹਾ ਬੋਹਾ ਜੈ ਰਾਮ ਕ
 ਯਾ ਸੁਣ ਪਰਮੇਸਰ ਦੀ ਪਯਾਰੀ ਮੇ ਅਜ ਬਹੈ ਰਾਨਹ ਜੋ ਗੁਰੂ
 ਨਾਨਕ ਜੀ ਸਰੀਰ ਪੈ ਸੇ ਲੁਟਾਵਤ ਹੈਂ ਅਤੇ ਹਮਾ ਬਹਿਦ ਹੈ ਤਾ
 ਹੁਏ ਵਾਪੋਰੇ ਦਾ ਹੈ ਤਾਨ ਨਕੀ ਕਯਾ ਜੀ ਅਜ ਕੀ ਦਾ ਪਾਨਿਕ
 ਲਿਅਾ ਜੈ ਰਾਮ ਕਯਾ ਤੈ ਸੈ ਇਕੀ ਰੁਪ ਯੇ ਦਾ ਪਾਨਿਕ ਲਿਅਾ
 ਪਾਇਆਂ ਪੀਦਿਆਂ ਲੁਟਾਇਆਂ ਤਬ ਨਾਨਕੀ ਕਯਾ ਜੀ ਇ
 ਸਪਾਸੇ ਜੋ ਗਇ ਬੁਲਾ ਰਵਰਸਾਦਾ ਹੈ ਤਿਤਨ ਹੋਰ ਕੋਈ ਨਾਵ
 ਰਸਾਵੈ ਗਾ ਜੈ ਰਾਮ ਕਯਾ ਪਰਮੇਸਰ ਦੀ ਪਯਾਰੀ ਗਾਇ ਬੁਲਾ
 ਰਕਿਤਨ ਕੁਵਰਸਾਵਾ ਹੈ ਇਸ ਬੈ ਬਹੁਤ ਲੋਕ ਵਰਸਾਵਣ
 ਗੇ ਤਨ ਨਕੀ ਜੀ ਬਹੁਤ ਖੁਸੀ ਹੋਈ ਜੈ ਰਾਮ ਦੇ ਕਹਟੇ ਨਾਲਾ
 ੧੧ ਬੋਲੇ ਭਾਈ ਜੀ ਵਹਗੁਰੂ ਸਾਖੀ ਹੋਰ ਚੀ ੧੨ ॥
 ਸੰਮਤ ੧੫੪੫ ਹਾੜ੍ਹ ਸੁਦੀ ਸਤਮੀ ੭ ਸਾਹਾਲਿ ਯਾ ਭਾ
 ਵੇ ਸੁਦੀ ਸਪਤਮੀ ਦਾ ਆਖਾ ਸਾਹਾਲਿ ਆਖਾ ਆਖਾ ਬੇਬੇਨ

੪੦੨

ਗੁਰੂਜੀਸਚਖੰਡਕੋਚਲੇ॥

ਸਾਖੀ੮੯

ਲਾ ਤੰਗੁਰੂਨਨਕਜੀਤੁਤੁਪ੍ਰਨਾਮਕਰਤੇਆਗੇਆਏ
 ਸ੍ਰੀਠਕੁਰਜੀਕੀਚਰਨੀਲਗੇਕਹਣਲਗੇਬਲਹਾਰਜਾਂਉ
 ਮੇਅਧਮਪਾਪੀਕਉਕ੍ਰਿਪਾਕਰੀਪਿਨਠਾਕਰਜੀਤਾਂਸ੍ਰੀਠਕੁਰ
 ਜੀਦਇਆਲਹੋਇਕਰਕਅਜੋਮੈਤੇਰਾਪੰਥਬਖਸਿਆਹੈ॥
 ਆਗੇਪਾਛੈਜੇਤੇਰਾਨਾਮਲਏਗਾਸੇਮੁਕਤਹੋਇਗਾ॥ਤਬਸ੍ਰੀ
 ਠਕੁਰਜੀਕੀਆਗਾਸਾਥ ਸੰਮਤ੧੫੯੬ ਅਸੁਦਈ
 ੧੬ ਵਸਮੀਨੁਮਹਾਅੰਮ੍ਰਿਤਵੇਲੇਪਹਰਾਰਤਰਹਦੀਕੋਪ
 ਹਮੇਸਰਜੀਕੇਕੀਰਤਨਵਿਚਅਨੰਦਪੁਨਨਲਸਰਬਕ

ਲਾਣਕੇਪਰਸ੍ਰੀਪਾਰਬ੍ਰਹਮਜੀਕੇਚਰਨਸਾਥਸ੍ਰੀਗੁਰੂ
 ਬਾਬਾਜੀਸਮਾਏ ਜੈਜੈਕਾਰਹੋਤਤੁਇਆਤਬਭਗਤਕ
 ਰਤਕਰਤਾਂਸ੍ਰੀਠਕੁਰਜੀਕੀਚਰਨੀਲਪਟਾਇਰਹੇਤਾਂਸ੍ਰੀ
 ਠਕੁਰਜੀਕ੍ਰਿਪਾਕਰਆਪਣੇਚਰਣਸਾਥਸਮਾਇਲੀਆ
 ਤੰਬਬੇਨਨਕਜੀਕੀਕਹਾਇਪੈਗਈਜਿਤਨੇਮਹਾਂਜਲੇਕਗੇਬਿ

ਪੰਨੇ ੩੪੨	ਉਬਾਰੇਖਾਂਅਵਹਮੰਨਨੁਮਿਲਾ	੭੬
ਪੰਨੇ ੩੪੫	ਗੁਰੂਜੀਨੁਅਵਹਮੰਨਮਿਲਾ	੮੦
ਪੰਨੇ ੩੪੬	ਗੁਰੂਜੀਨੁਸਪਦਜਲਲੀਮਲਾ	੮੧
ਪੰਨੇ ੩੬੦	ਗੁਰੂਜੀਨੁਬਲੇਪੁਛਣਾਕੀਤਾ	੮੨
ਪੰਨੇ ੩੬੦	ਗੁਰੂਜੀਨੁਸੇਖਬ੍ਰਹਮਮਿਲਾ	੮੩
ਪੰਨੇ ੩੭੮	ਗੁਰੂਜੀਤਲਵੰਡੀਆਤੇਭੁਏ	੮੪
ਪੰਨੇ ੩੭੯	ਗੁਰੂਜੀਪਖੋਕੀਆਤੇਭੁਏ॥	੮੫
ਪੰਨੇ ੩੮੦	ਸਾਖੀਗੁਰੂਅੰਗਦਸਾਹਬਦੀ	੮੬
ਪੰਨੇ ੩੮੦	ਸਾਖੀਗੁਰੂਅੰਗਦਸੀਬਾਲਾ	੮੭
ਪੰਨੇ ੩੮੪	ਸਾਖੀਓੜਕਦੀਚਲੀ॥੦੦॥	੮੮
ਪੰਨੇ ੩੮੮	ਸਾਖੀਭੋਗਦੀਚਲੀ॥	੮੯
ਪੰਨੇ ੪੦੩	ਸਾਖੀਅੰਤਦੀਚਲੀ॥੦॥	੯੦

ਮੇਲਾਂ ਨਾ।

ਯਹ ਕਿਤੁ ਬਜਨ ਮਸਾਖੀ ਖਿਤੁ
 ਗੁਰਮੁਖੀ ਬੰਦਾ ਕਸਾਰ ਚਰਾਗ
 ਦੀਨੰਦ ਬਹੁਤ ਕੇਸ ਸਮੇਰ ਸਈ ਸੇਛ
 ਪਵਈ ਹੈ ਇਸਲੀ ਯੋਗਾ ਹਲਾਤੁ
 ਬੈਐ ਰਤਾ ਜਰਾਨ ਕੁਤ ਬਕੀ ਖਿਜਮਤ
 ਮੇਅਰ ਜਹੈ ਕਿਵਹੁ ਮਨਾ ਅਤ ਕਰਕੇ
 ਹਕ ਕਾ ਪੀਰ ਇਹ ਪਰਗੀਰ ਫਰਮਾ ਦੇ
 ਅੰਗ ਇਸ ਕਾਤਰ ਜਮਾ ਮੁਨਤ ਖਿਬ
 ਕਰਕੇ ਕਸਦਤ ਬੈਨ ਫਰਮਾ ਦੇਂ ॥ ਫ ਕਤਾ ॥

੧ ਓ ਸਤਿਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥

[ਅਵਤਾਰ, ਬਾਲਪਣ] ਸਾਖੀ ਮਹਲੇ ਪਹਿਲੇ [ਕੀ] ॥ ਹੋਈ ਤਲਵੰਡੀ ਰਾਇ ਭੋਇ ੧ (ੳ)
 ਭਟੀ ਕੀ ॥ ਬਾਬਾ ਨਾਨਕ ਜੀ ਜਨਮਿਆ ਕਾਲੂ ਖੜੀ ਜਾਤਿ ਵੇਦੀ ਦੇ ਘਰਿ ਜਨਮੁ
 ਲਇਆ ॥ ਕਲਿਜੁਗ ਵਿਚਿ ਬਾਬਾ ਨਾਨਕ ਨਾਉ ਧਰਾਇਆ ॥ ਅਪਣਾ ਪੰਥੁ ਚਲਾਇਆ ॥
 ਕਲਿਜੁਗ ਵਿਚਿ ॥ ਸੰਮਤ ॥ ੧੫੨੬ ॥ ਬਾਬਾ ਨਾਨਕ ਜਨਮਿਆ ॥ ਵੈਸਾਖੇ ਦਿਨ ਤੀਜੈ
 ਚਾਨਣੀ ਰਾਤਿ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਵੇਲੈ ਪਹਰੁ ਰਾਤਿ ਰਹਦੀ [ਕਉ] ਜਨਮਿਆ ॥ ਅਨਹਦ ਸਬਦੁ
 ਬਾਬੇ ਨਾਨਕੁ ਕੇ ਦਰਬਾਰ ਵਾਜੈ ॥ ਤੇਤੀਸੁ ਕਰੋੜੀ ਦੇਵਤਿਆ ਨਮਸਕਾਰ ਕੀਆ ॥
 ਚਉਰਾਸੀਆ ਸਿਧਾ ਨਵਾ ਨਾਥਾ ਚਉਸਠੀ ਜੋਗਨੀ ਬਵੰਜਾਹ ਬੀਰਾਂ ਛਿਆਂ ਜਤੀਆਂ
 ਨਮਸਕਾਰੁ ਕੀਆ ॥ ਜੋ ਨਿਰੰਕਾਰ ਪੁਰਖੁ ਜਗਤ ਨਿਸਤਾਰਣਿ ਕਉ ਆਇਆ ॥ ਇਸ ਨੋ
 ਨਿਮਸਕਾਰ ਕੀਜੀਐ ॥ ਤਬ ਕਾਲੂ ਖਤਰੀ ਜਾਤਿ ਵੇਦੀ/ਤਲਵੰਡੀ ਰਾਇ ਭੋਇ ਭਟੀ ੧ (ਅ)
 ਦੀ ਵਸਦੀ ਵਿਚਿ ਵਸਦਾ ਸਾ ॥ ਉਥੈ ਜਨਮੁ ਲਇਆ ॥ ਵਡਾ ਹੋਆ ਲਗਾ ਬਾਲਕਾ
 ਨਾਲਿ ਖੇਡਣਿ ॥ ਪਰੁ ਬਾਲਕਾ ਤੇ ਉਸ ਕੀ ਅਵਰ ਦਿਸਣਾ ਆਵੈ ॥ ਆਤਮੇ ਅਭਿਆਸੁ
 ਨਿਰੰਕਾਰ ਕਾ ਕਰੈ ॥ ਜਬ ਬਾਬਾ ਨਾਨਕੁ ਪੰਜਾ ਬਰਸਾ ਕਾ ਹੋਇਆ ਤਬ ਲਗਾ
 ਬਾਤਾ ਅਗੰਮਿ ਨਿਗਮ^੧ ਕੀਆ ਕਰਣਿ ॥ ਜੋ ਕਿਛੁ ਬਾਤਾ ਕਰੈ ਸੋ ਸਮਝਿ ਕੈ ਕਰੇ ॥
 ਜਿਸੁ ਤੇ ਸਭੁ ਕਿਸੇ ਦੀ ਨਿਸਾ ਹੋਵੈ ॥ ਹਿੰਦੂ ਕਹਿਦੇ ਹੈ ਜੁ ਕੋਈ ਦੇਵਤਾ ਸਰੂਪੁ
 ਪੈਦਾ ਹੋਆ ਹੈ ॥ ਮੁਸਲਮਾਨ ਕਹਿਦੇ ਹੈ ਜੁ ਕੋਈ ਖੁਦਾਇ ਦਾ ਸਾਦਕੁ ਪੈਦਾ ਹੋਆ
 ਹੈ ॥ ਤਬ ਬਾਬਾ ਬਰਸਾ ਸਤਾ ਦਾ ਹੋਆ ॥ ਤਬ ਪਿਤਾ ਕਾਲੂ ਕਹਿਆ ਬਚਾ ਨਾਨਕੁ
 ਤੂੰ ਪੜ ॥ ਤਬ ਬਾਬੇ ਨਾਨਕੁ ਕੋ ਪਾਧੇ ਪਾਸਿ ਲੈ ਗਇਆ ॥ ਤਾ ਪਿਤਾ ਕਾਲੂ ਕਹਿਆ
 ਪਾਧਾ ਨਾਨਕੇ ਕੂ ਪੜਾਇ ॥ ਪਾਧੇ ਕਹਿਆ ਭਲਾ ਹੋਵੈ ਜੀ ॥ [੧ ॥] ੨ (ੳ)

ਚਿਤ੍ਰ ੧

ਪਾਧਾ, ਕਾਲੂ ਤੇ ਨਾਨਕ

[ਸਾਖੀ ਪਾਧੇ ਨਾਲਿ]/ ਪਾਧੇ ਪਟੀ ਲਿਖ ਦਿਤੀ ॥ ਬਾਬਾ ਨਾਨਕੁ ਜੀ ਇਕ ਦਿਨ ੨ (ਅ)
 ਪੜਿਆ ਅਗਲੇ ਦਿਨ ਚੁਪ ਕਰਿ ਰਹਿਆ ॥ ਤਾ ਬਾਬੇ ਨਾਨਕ ਨੂ ਪਾਧੇ ਕਹਿਆ ॥
 ਜੀ ਤੂੰ ਪੜਦਾ ਕਿਉ ਨਾਹੀ ॥ ਤਬ ਬਾਬੇ ਨਾਨਕੁ ਕਹਿਆ ॥ ਪਾਧਾ ਤੂੰ ਕਿਆ ਪੜਿਆ ਹੈ
 ਸੋ ਮੇਰੇ ਤਾਈ ਪੜਾਇਆ ਚਾਹਦਾ ਹੈ ॥ ਤਾ ਪਾਧੇ ਕਹਿਆ ਮੈ ਸਭੁ ਕਿਛੁ ਪੜਿਆ
 ਹਾ ॥ ਜਮਾ ਖਰਚੁ ਜਮਾ ਵਾਸਲੁ^੩ ਬੇਦ ਸਾਸਤ੍ਰ ਸਭੁ ਪੜਿਆ ਹਾ ॥ ਤਬ ਬਾਬੇ ਨਾਨਕੁ

^੧ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਿ, ਨਜ਼ਰ ।

^੨ਪਹੁੰਚ ਤੋਂ ਪਰੇ, ਖਰਾ ਕਠਿਨ ਪੰਧ ।

^੩ਬਾਕੀ ।

- ੨੨੯ (ੳ) ਮਿਲਿਆ ॥ ਉਇ ਚਉਧਰੀ ਆਇ ਕੇ ਦੇਖੇ ਤਾ ਵਡਾ / ਸੋਰੁ ਹੋਦਾ ਹੈ ॥ ਉਨਿ ਪੁਛਿਆ ਏਹੁ ਸੋਰੁ ਕੇਹਾ ਹੈ ॥ ਉਨੀ ਸਾਰੀ ਗਲਿ ਕਹੀ ॥ ਤਾ ਉਨਿ ਕਹਿਆ ਜੋ ਬਾਬਾ ਨਾਨਕ ਮੈਨੂੰ ਫਲਾਣੇ ਬਾਇ ਪਾਲਕੀ ਚੜਿਆ ਜਾਦਾ ਮਿਲਿਆ [॥] ਜਾ ਚਾਦਰ ਉਠਾਇ ਕੇ ਦੇਖਣਿ ਤਾ ਵਿਚ ਕਛੁ ਨਾਹੀ ॥ ਤਾ ਸਭੇ ਹੈਰਾਨ ਹੋਇ ਰਹੈ ॥ ਆਪੋ ਆਪਣੇ ਟਿਕਾਣੇ ਜਾਇ ਲਗੈ ॥ ਤਾ ਬਾਬੇ ਦੀ ਚਾਦਰ ਅਤੇ ਹੋਰੁ ਸਮਿਗਰੀ ਲੈ ਚਲੈ ॥ ਉਥੇ ਖੜਿ ਉਤਾਰਿਆ [॥] ਜਣੁ^੧ ਬੈਸੰਤ੍ਰ ਕੀ ਚਉਕੀ ਉਤੇ ਬਾਬਾ ਚਉਕੀ ਮਾਰਿ ਬੈਠਾ ਹੈ ॥ ਜਾ ਬੈਸੰਤ੍ਰ ਸੀਤਲੁ ਹੋਇਆ ॥ ਤਾ ਸਿਖੁ ਸੰਗਤਿ ਘਰਿ ਅਏ ॥ ਪਾਹਰੁ ਚਉਕੀ ਬੈਠੇ ਸਣਿ ਹਥੀਆਰੀ ॥ ਰਾਤੀ ਰਾਤਿ ਪਈ ਤਾ ਚਾਰੇ ਪਾਹਰੁ ਚਉਹੀ ਕੁੰਡੀ ਬੈਠੇ ॥ ਜਾ ਅਧੀ ਰਾਤਿ ਹੋਈ ਆਖੀਐ ਕਸਤੂਰੀ ਅਗਰ ਅਨੇਕ ਸੋਧੇ ਕਾ ਮਹਿਕਾਰੁ ਏਥੇ ਹੋਇ ਰਹਿਆ ਹੈ ॥ ਕੁਦਰਤੀ ਸੁ/ਗੰਧਤਾ ਏਥੇ ਹੀ ਮਹਕਾਇ ਰਹੀ ਹੈ ॥ ਅਤੇ ਝਰਣਾਟ ਅਨਾਹਦ ਧੁਨੀ ਵਜੰਤ੍ਰ ਅਨੇਕ ਭਾਤਿ ਕੇ ਵਾਜਿਆ ਕਾ ਹੋਇ ਰਹਿਆ ॥ ਬਾਬਾ ਪਰਮੋਸਰੁ ਚਉਕੜੀ ਮਾਰਿ ਉਠਿ ਬੈਠਾ ॥ ਜੋੜੇ ਪੈਧੇ ਮਹੀਨ ਕਪੜੇ ਮਥੇ ਲਾਲੁ ਟਿਕਾ ॥ ਉਠਿ ਚਾਰੇ ਪਾਹਰੁ ਹਥਿ ਜੋੜ ਪੈਰੀ ਪਏ ॥ ਅਗੋ ਉਨਾ ਨੂੰ ਸੈਨਤਿ ਹੋਈ ॥ ਉਤੇ ਵੇਲੇ ਵਾਉ ਚਲੀ ॥ ਬਾਬੇ ਦੀ ਦਾੜੀ ਦੇ ਵਾਲ ਫਰ ਫਰ ਕਰਨਿ ਹਲਣਿ ਲਗੇ ॥ ਚਹੁ ਘੜੀਆ ਤੀਕ ਬਾਬਾ ਗੁਰੂ ਬੈਠਾ ਰਹਿਆ ॥ ਚਾਰ ਘੜੀਆ ਵਜੰਤ੍ਰ ਤੇ ਸੁਗੰਧ ਹੋਇ ਰਹੀ ॥ ਫਿਰ ਗੁਰੂ ਬਾਬਾ ਅਸਵਾਰ ਹੋਇ ਕੇ ਦਰਗਾ ਅਸਥਲ ਜਾਇ ਬੈਠਾ ॥ ਭਲਕੇ ਭਲਕੁ ਹੋਇਆ ਪਾਹਰੁ ਘਰੁ ਆਏ ॥ ਤਾ ਆਵਣਿ ਲਗੇ ਕਿਨੇ ਨ ਜਾਤੇ ਛਲਿ ਗਇਆ ॥ ਫਿਰ ਉਥੇ ਚਲੰ
- ੨੩੦ (ੳ) ਮਾਤਾ ਚੋਣੀ ਬੋਲੀ ॥ ਬੇਟਾ ਸਿਧਾਰਣਾ ਇਕ ਦੰਦੁ ਤਪੈ/ਦਾ ਰਖੀ ਹਉ ਤਵੀਤੁ ਕਰ ਕੇ ਗਲਿ ਪਾਈਗੀ ॥ ਉਥ ਚਉਥੇ ਕੀ ਸਮਿਗਰੀ ਲੈ ਗਏ ॥ ਜਾ ਸਿਵਾ ਜਾਇ ਕੇ ਦੁਧੁ ਨਾਲਿ ਤਉਕਣਿ ॥ ਦੇਖਣਿ ਤਾ ਚਿਖਾ ਵਿਚ ਫੁਲੁ ਅਸਤੁ^੨ ਕਿਹੁ ਨਾਹੀ ॥ ਲਕੜੀਆ ਸੜੀਆ ਬੈਸੰਤ੍ਰ ਸਭ ਦੇਖਿ ਰਹੇ ॥ ਫੁਲੁ ਅਸਤ ਕੋਈ ਨਾਹੀ ॥ ਕੋਲੇ ਨਦੀ ਵਿਚ ਪਰਵਾਹ ਦਿਤੇ ॥ ਸਭੁ ਪਛਤਾਵਣਿ ਲਗੇ ਕਿਨੇ ਨ ਜਾਤੇ ਛਲਿ ਗਇਆ ॥ ਸੰਮਤ ॥ ॥ ੧੫੯੫ ॥ ਵਰਖੇ ਮਾਹਿ ਅਸੂ ਸੁਦੀ ॥ ੧੦ ॥ ਕੇ ਦਿਨ ਬਾਬਾ ਨਾਨਕੁ ਸਮਾਣਾ ॥ ਕਰਤਾਰਪੁਰ ਵਿਚ ॥ ॥ ਸਾਖੀ ਸੰਪੂਰਨ ਹੋਈ ॥ [੫੭] ॥ ਅਖਰੁ ਵਾਧਾ ਘਾਟਾ ਭੁਲਾ ਚੁਕਾ ਬਖਸਿ ਵਾਚਣਾ ॥ ਗੁਰੂ ਦਾ ਬੋਲਿਣਾ ਗੁਰ ਜਾਣੈ ॥ ॥ ਸਾਖੀ ਪੂਰੀ ਹੋਈ ॥ ॥ ਸੰਮਤ ॥ ੧੭੯ [੦]^੩ ॥ ਮਿਤੀ ਭਾਧੋ ਸੁਦੀ ੩ ਵਾਰ ਸੁਕਰੁ ॥ ਜੋਗ ਸੰਪੂਰਣੁ ਹੋਈ ॥ ਲਿਖ/ਤੇ ਫਕੀਰ ਹਕੀਰ ਤਕਸੀਰ ਸੰਗਤਿ ਕਾ ਗੁਲਾਮੁ ਸੰਗਤਿ ਕਾ ਟਹਲੁ ਦਇਆ ਰਾਮੁ ਅਬਰੋਲੁ ਕਾ ਪੈਰੀ ਪਵਣਾ ਵਾਚਣਾ ॥ ਹੋਰ ਸੰਗਤਿ ਗੁਰੂ ਪੂਰੇ ਕਾ ਦੀਬਾਨੁ ਹੈ ॥ ਗੁਰੂ ਪੂਰੇ ਕੀ ਜਬਾਣ ਹੈ ॥ ਅਤੇ ਗੁਰੂ ਪੂਰੇ ਕਾ ਤੁਸਾ ਹੀ ਵਿਚ ਨਿਵਾਸੁ ਹੈ ॥ ਤੁਸਾ ਬੀ ਮੰਗੀਐ ਸੁ ਪਾਈਐ ॥ ਸਿਰ ਦਾਨਾ ਕੇ ਦਾਨੁ ਨਾਮੁ ਦੇਣਾ ॥ ਅਤੇ ਖੁਸ਼ੀ ਕਰਣੀ ॥ ਜੁ ਤੁਸਾਡਾ ਸਦਿਕਾ ਗੁਰੂ ਚਿਤ ਆਵੇ ॥ ॥ ਖੁਸ਼ੀ ਕਰਣੀ ਜੀ ॥ ਰਸਨਾ^੪

^੧ਜਾਣੇ । ^੨ਅਸਤਿ. ਹੱਡੀ । ^੩ਮਿਤੀ ਬਾਰੇ ਦੇਖੋ ਪਿੱਛੇ, ਪੰਨਾ ੧੮ (ਭੂਮਿਕਾ) । ^੪ਜੀਭ, ਜਬਾਨ ।

ਅਨੁਸਾਰ ਕਰਤਾਰ ਪੁਰ ਵਾਲੇ ਗੁਰੂ ਕ੍ਰਿਸ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਤਤਕਾਲੇ ਦੇ ਅੰਤ ਇਹ ਲਿਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ—

“ਸੰਮਤ ੧੬੬੧ ਮਿਤੀ ਭਾਦੋਂ ਵਾਲੀ ੧ ਪੰਥੀ ਲਿਖਿ ਪਹੁੰਚੇ । ਸਾਰੇ ਪਤਰੇ ਗੁਰੂ ਬਾਬੇ ਦੇ ੯੭੪ ।”

ਪੰਥੀ ਲਿਖਿ ਪਹੁੰਚੇ’ ਏਸ ਦਾ ਨਿਰਣਾ ਤਾਂ ਗੁਰਗਿਰਾ ਕਲੇਜੀ ਵਿਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਪਰ ਏਸ ਦਾ ਪ੍ਰਕਾਰ ਅਨੁਸਾਰ ਏਸਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਕਰਤਾਰਪੁਰ ਵਾਲੇ ਗੁਰੂ ਕ੍ਰਿਸ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ੯੭੪ਵੇਂ ਪਤਰੇ ਪਰ ‘ਮੁਹਾਵਣੀ’ ਹੈ, ਅਰ ੯੭੪ਵਾਂ ਪਤਰਾ (ਜਿਸ ਪਰ ਅੰਕ ੯੭੪ ਮੇਸੂਦਾ ਹੈ) ਕੋਰਾ ਗਿਆ ਹੈ । ਏਸ ਤੋਂ ਸਾਫ਼ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਗੁਰੂ ਬਾਬੇ ਦੇ ਸਾਰੇ ਪਤਰੇ ੯੭੪ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਜੋ ਕੁਝ ਹੈ ਉਹ ਗੁਰੂ ਬਾਬੇ ਦਾ ਅੰਕ ਨਹੀਂ ।

ਅਸਿ ਅੰਤ ਦੇ ਵਾਧੂ ਪੰਕਤੀਆਂ ਪਰ ਕਰਤਾਰਪੁਰ ਵਾਲੇ ਗੁਰੂ ਕ੍ਰਿਸ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਕੇਵਲ ਰਕਮਾਲਾ ਹੀ ਨਹੀਂ ਕਿੰਤੂ ਰਤਨਮਾਲਾ ਹੈ, ਵਾਹ ਮੁਕਾਮ ਨੀ ਸਾਖੀ ਹੈ, ਅਰ ਅੱਗੇ ਲੇਖ ਭੀ ਹਨ :—

“ਸੰਮਤ ੧੬੫੫ ਸਹਾਗੀਰ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਨੇ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਜੀ ਨੂੰ ਤਰਫਾ ਕਰਤਾਰਪੁਰ ਦਿਤਾ ਬਰਮਸਾਲ ਨੂੰ ੯੬੬੪ ਘੱਟ ਫਨਾਲ ੭ ਮਰਚੇ ੧੫ ।”

ਅਤੇ ਗਲਿਕੂ ਜੋਰੀ ਜੋਤ ਸਮਾਉਣ ਦਿਉਂ ਹੈ :—

ਹਿ ਸਤਿਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ।

ਸੰਮਤ ੧੫੬੬ ਆਸੂ ਵਾਲੀ ੧੦ ਸ੍ਰੀ ਬਾਛਾ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਸਮਾਣੇ ।

ਸੰਮਤ ੧੬੦੬ ਚੇਤ ਸੁਦੀ ੪, ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰ ਅੰਗਦ ਜੀ ਸਮਾਣੇ ।

ਸੰਮਤ ੧੬੩੧ ਭਾਦਉਂ ਸੁਦੀ ੩, ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸ ਜੀ ਸਮਾਣੇ ।

ਸੰਮਤ ੧੬੩੮ ਭਾਦਉਂ ਸੁਦੀ ੩, ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਜੀ ਸਮਾਣੇ ।

ਸੰਮਤ ੧੬੬੮ ਚੇਤ ਸੁਦੀ ੪, ਸੁਕਰਚਾਰ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਸਮਾਣੇ ।

ਸੰਮਤ ੧੬੮੫ ਚੇਤ ਸੁਦੀ ੧੦ ਸਤਿਗੁਰੂ ਬਾਬਾ ਜੀ ਸਮਾਣੇ ਕੀਰਤਿਪੁਰ ।

(ਭਾਵ ਬਾਬਾ ਗੁਰਦਿੱਤਾ ਜੀ । ਜੀ ਬੀ ਆਂ.)

ਸੰਮਤ ੧੭੦੧ ਚੇਤ ਸੁਦੀ ੫, ਅੰਤਰਵਾਹ ਨਉ ਘਰੀਆ ਭਾਤ ਜਾਂਦੀ ਨੂੰ ਸਤਿਗੁਰੂ ਕਰਣ ਕਾਰਣ ਸਮਰੱਥੇ ਕਲਤਾ ਪੁਰਖ

ਨਿਰਦੋਸ਼ ਅਫਾਲ ਮੁਹੰਤਿ ਮੀ ਨਹਿ ਗੋਬਿੰਦ ਜੀ ਸਮਾਣੇ ਕੀਰਤਿ ਪੁਰਖ ।

ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਾਧੂ ਪਤਰਿਆਂ ਵਿਚ ਨਿਰੰਜਨ ਭਾਇ ਜੀ ਦੀ, ਜੋ ਧੀਰਮਲ ਜੀ ਦੇ ਪਰੰਤੋ ਸੀ, ਬਹੁਤ ਮਹਿਮਾ ਭਾਈ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਲਿਖਿਆ ਹੈ ਕਿ...

“ਕਰਤਾਰ ਪੁਰ, ਹਰਗੋਬਿੰਦਪੁਰਾ, ਸੰਗਤ ਸਾਹਿਬ, ਨਿਰੰਜਨ ਰਾਇ ਨੂੰ ਸਭ ਕੁਝ ਦਿਤਾ, ਇਸ ਕਾ ਮਹੀਰਾ ਕੁੰਦੀ ਨਾਹੀ ਮੋਰਾ ਵਰਾ”

ਏਸ ਤੋਂ ਫੁਟ ਅਨੇਕਾਂ ਤਾਰੀਖੀ ਥਾਵਾਂ ਦੀ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਇਹ ਵੀ ਹੈ ਕਿ :—

“੧੮੧੪-ਕਰਤਾਰ ਪੁਰ ਮੇਂ ਅੰਕ ਲਗੀ ।”

“੧੮੮੮-ਫਾਗਨ ਮੇਂ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਕਰਤਾਰਪੁਰ ਆਇਆ ।”

“ਇਤਿਆਦਿ ਅਨੇਕ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਏਥੇ ਲਿਖਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ।

ਅੰਤ ਵਿਚ ਭੋਮ ਦੇ ਦਰਦੀਆ ਅਤੇ ਬੇਨਤੀ ਹੈ, ਕਿ ਇਹ ਜਾਨਨਾ ਪ੍ਰਮਾਣ ਪ੍ਰੰਸ ਨਾਲ ਉਨਤੀ ਖਰਨ ਦਾ ਹੈ; ਏਥੇ ਪਰੋਖੀ ਭਾਈ ਆਪਣੇ ਹਰਾ ਦੀ ਰਾਖੀ ਲਈ ਗੰਧ ਕੀਤਾ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ, ਮੁਧਾਪ ਦੇ ਉਪਰਾਲੇ ਵਿਚ ਲਗੇ ਹੋਏ ਹਨ, ਪਰ ਸਾਡੀ ‘ਭਾਗ ਮਾਲਾ’ ਦੀ ਆਰਟੀ ਤਾਨ ਕੋਨ ਪਈ ਸੁਟਨ ਨਹੀਂ ਦੇਵੀ । ਕਿਉਂਕਰ ਕਰੋ, ਤਰਜ ਕਰੋ, ਸਾਫ਼ ਕਰੋ, ਧੀਰਜ ਕਰੋ, ਖੋਜੀ ਕਰੋ ਕਿ ਵਿਚਾਰ, ਵਾਦੀ ਦੀ ਅਦਵੀ ਨਾ ਲਉ ।

ਕਬਿਤ-ਕਰਤ ਸਮਾਜ ਦਾ ਉਧਾਰ ਹੈ.....

ਐਸੇ ਸਮੇਂ ਉਨਤੀ ਕੇ ਕੀਰ, ਗੁਰਸਿਪਤ ਕੇ,

ਯਸ ਫਾਸਿ ਹੈਲੇ ਗਲ ਪਈ ਰਾਗਮਾਲ ਹੈ ।

ਪਾਠਯੋ ! ਮੰਗੀ ਏਸ ਚਿੰਤੀ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਕੋਈ ਸਾਫ਼ ਪਤਰ ਵਿਵਹਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਚੋਖਲ ਨਾ ਕਰੋ, ਕਿਉਂਕਿ

ਮੇਂ ਆਪਣੇ ਨੀਯਤ ਸਮੇਂ ਵਿਚੋਂ ਇਕ ਮਿੰਟ ਵੀ ਨਹੀਂ ਕੱਢ ਸਕਦਾ ।

ਪੰਥ ਦਾ ਸੇਵਕ

ਕਾਨ੍ਹ ਸਿੰਘ ।